

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Katja Saranka
Planhandläggare
010-22 33 289
katja.saranka@lansstyrelsen.se

Yttrande

1(5)

2019-04-04

402-1233-2019

Plan- och byggnadsnämnden
Uppsala kommun
plan-byggnadsnamnden@uppsala.se

Samråd om detaljplan för Kalle Blanks väg, Uppsala kommun, Uppsala län

Redogörelse för ärendet

Kommunen har översänt rubricerat detaljplaneförslag för samråd enligt 5 kap 11 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Syftet med planförslaget

Syftet med detaljplanen är att pröva ny bebyggelse, skola och förskola. Bebyggelsen omfattar totalt cirka 150 bostäder i form av enbostadshus, radhus, parhus, kedjehus samt flerbostadshus.

Överensstämmelse med översiktsplanen

Markanvändningen överensstämmer med översiktsplanens intentioner för området.

Frågor som bevakas av Länsstyrelsen enligt 11 kap 10 § PBL

Hälsa och säkerhet Buller

I enlighet med Trafikverket anser Länsstyrelsen att bullerutredningen behöver uppdateras med den aktuella hastighetsbegränsningen 70 km/h samt att basprognosår 2040 ska finnas med i beräkningen. Bullersituationen kan därefter behöva förtydligas i planen utifrån de värden som utredningen resulterar i och eventuellt beroende på vad uppdateringen ger även påverka utformningen av planen.

Övriga synpunkter

Potentiellt förorenad mark

Lännaholms bruk berör planområdets södra del. Länna har haft en historiskt lång järnbrukstradition där råmaterial/malm transporterats från Dannemora gruvområde. Malmförädlingen genererade markföroreningar vid och intill Lännaholms bruk. Idag pågår markundersökningar i brukets närområde för att sammanställa omfattningen och avgränsningarna av föroreningssituationen. Länsstyrelsen har idag ingen kännedom om kända markföroreningar inom det tänkta planområdet. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen om att det kan förekomma odokumenterade järnbruksrester kring Länna varför tillsynsmyndigheten bör underrättas om malm, slagg eller andra indikationer på malmproduktion, uppmärksammas vid kommande schaktarbeten/markarbeten. Området bör då utredas närmare med avseende på bland annat arsenik och zink.

Fornlämningar

Den södra delen av detaljplaneområdet är beläget inom regionalt intresseområde för kulturmiljö, Länna. Området har pekats ut med motivering av den delvis bevarade bruksmiljön med herrgård, bruksgata och magasin, samt järnvägen mellan Uppsala och Länna.

Inom detaljplaneområdet finns tre fornlämningar belägna i den södra delen av området: Almunge 520 (lägenhetsbebyggelse), Almunge 521 (boplats), Almunge 522 (gränsmärke). Samtliga är belägna inom mark som enligt detaljplanen ska utgöra natur och det är kommunens ambition att fornlämningarna ska bevaras, synliggöras och integreras med grönområdena. Fornlämningarna ska enligt planbeskrivningen göras allmänt tillgängliga och utvecklas till ett attraktivt besöksmål som ger kunskap kring bygdens historia.

Länsstyrelsen ser positivt på förslaget att bevara och lyfta fram fornlämningarna inom detaljplaneområdet. Inför exploatering ska emellertid arkeologisk förundersökning göras av fornlämningarna Almunge 520 och 521. Fornlämningarnas utbredning är inte känd och kunskapen om fornlämningarna är liten. För att kunna bedöma i vilken omfattning lämningarna påverkas av planerad exploatering krävs därför att lämningarna avgränsas genom en arkeologisk förundersökning. För ett meningsfullt bevarande och för att lämningarna ska kunna bidra till kunskapen om bygdens historia ska den arkeologiska förundersökningen även syfta till att ge bättre kunskap om lämningarnas karaktär.

Beroende på lämningarnas utbredning och karaktär kan det även bli aktuellt med påföljande arkeologiska undersökningar och borttagning av de delar av fornlämningarna som berörs av planerad exploatering (gång- och cykelväg, ledningsdragningar, breddning av Kalle Blanks väg och byggnation inom angränsande fastigheter).

Till fornlämning Almunge 522, gränsmärke, ska ett skyddsavstånd omfattande minst fem meter upprättas gentemot den planerade gång- och cykelvägen.

Miljö kvalitetsnormer (MKN) för vatten

Planområdet berör främst en preliminär vattenförekomst, vattenförekomsten ”Bäck Lötsjön – Långsjön”, som inte ännu är klassad. Hela Fyrisån, i denna del av avrinningsområdet, hade en god näringsstatus under förra förvaltningscykeln. Länsstyrelsen bedömer att de föreslagna dagvattenåtgärderna som redovisas i handlingarna borde säkerställa att vattenkvaliteten inte försämras i någon av vattenförekomsterna med avseende på miljögifter och näringsämnen.

Vattenverksamhet

Enligt planbeskrivningen finns det spridda små våtmarker inom planområdet. Åtgärder som utfyllnad eller grävning i ett vattenområde, flytt av diken eller markavvattning är vattenverksamhet. Definitionen på vad som är ett vattenområde är det område som står under vatten vid högsta förutsebara vattenstånd, det vill säga ett 100-års flöde. Vattenverksamhet är tillståndspliktig verksamhet. Tillstånd söks

2019-04-04

402-1233-2019

hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka Tingsrätt. Vissa mindre åtgärder kan däremot anmälas till Länsstyrelsen.

Åtgärder som avvattnar ett vattenområde eller en våtmark är markavvattning om syftet med åtgärden är att varaktigt förbättra markens lämplighet för ett visst ändamål t.ex. bebyggelse. Markavvattning är förbjuden i Uppsala län. Dispens från markavvattningsförbudet samt tillstånd till markavvattning kan sökas hos Länsstyrelsen.

Fridlysta arter

Genomförda naturvärdesinventeringar visar att det förekommer fridlysta arter inom planområdet (fåglar, sex arter fladdermöss, mindre vattensalamander och blåsippa). Länsstyrelsen saknar en beskrivning av påverkan på fridlysta arters bevarandestatus. För att förbudet enligt artskyddsförordningen ska aktualiseras när syftet med åtgärden är något annat än att döda/störa en djurart eller ta bort/skada växter fridlysta enligt artskyddsförordningen, behöver det enligt praxis finnas en risk att artens bevarandestatus i området riskerar att påverkas (se exempelvis Mark- och miljööverdomstolens dom med mål nr M 11317–14). Vid exploatering av ett område med förekomst av fridlysta arter är det därför viktigt att redogöra för hur deras bevarandestatus påverkas.

För att undvika kumulativa effekter anser Länsstyrelsen att hänsyn ska tas till fridlysta arter i möjligaste mån vid varje exploatering, även om artens bevarandestatus inte bedöms påverkas av en enskild detaljplan, eftersom den kan bidra till negativa effekter för en art. Exempel på sådana åtgärder kan vara att planera markarbeten, upplagsplatser och andra tillfälliga arbetsområden så att påverkan på fridlysta arter minimeras.

Kommunen har till viss del anpassat planen till förekommande naturvärden och i genomförandebeskrivningen anges skadeförebyggande åtgärder som ska/kan vidtas med hänsyn till fridlysta arter. Länsstyrelsen anser att samtliga föreslagna åtgärder ska vara formulerade som krav under genomförandet. Länsstyrelsen delar kommunens uppfattning att ytterligare samråd gällande skadeförebyggande åtgärder för att undvika påverkan på fridlysta arter kan behövas innan exploateringen kan påbörjas. Sådana samråd bör dock ske i ett så tidigt skede som möjligt så att det inte uppstår hinder eller förseningar vid genomförandet av en antagen detaljplan. I bästa fall inom ramen för planprocessen.

Det behöver också förtydligas i planhandlingarna att möjligheterna för Länsstyrelsen att medge dispens är begränsade till vad som framgår av 14–15 §§ artskyddsförordningen. En dispens får inte innebära att syftet med artskyddet som beskrivs i habitatdirektivets artikel 2 äventyras. Det får exempelvis inte finnas någon annan lämplig lösning, inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus samt det måste finnas skäl för dispensen. Skadeförebyggande åtgärder ska alltid vidtas i första hand.

Fåglar

I planbeskrivningen på sid. 13, anges att alla fåglar är fridlysta under häckningstid. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att alla vilda fåglar är fridlysta även utanför häckningstid vilket framgår av 4 § artskyddsförordningen.

Det är förbjudet att:

1. avsiktligt fånga eller döda djur,
2. avsiktligt störa djur, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder,
3. avsiktligt förstöra eller samla in ägg i naturen, och
4. skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats.

Med att störa avses exempelvis en åtgärd som påverkar en fågelarts häckningsframgång så att antalet individer av den arten i ett område riskerar att minska. Det kan ske genom att fåglarna tvingas överge sin häckningsplats eller att färre antal ungar överlever. Avverkning av träd eller liknande åtgärder under fåglars häckningsperiod kan innebära sådana effekter varför föreslagen skadeförebyggande åtgärd i genomförandebeskrivningen är lämplig.

Fladdermöss

Även fladdermöss är fridlysta enligt 4 § artskyddsförordningen. Länsstyrelsen anser att det behöver förtydligas i planhandlingarna vad detta innebär, i vilken omfattning det finns risk för påverkan på bevarandestatus samt vilka skadeförebyggande åtgärder som kan vidtas om det visar sig att fortplantningsområden/viloplats för fladdermöss berörs.

Mindre vattensalamander

Länsstyrelsen anser att förslaget om att anpassa arbeten i tid för att undvika påverkan under fortplantningssäsongen ska vara ett krav där det finns känd förekomst av groddjur. Uppgifter om artförekomst ska framgå vid prövning av vattenverksamhet.

Blåsippa

Länsstyrelsen anser att skadeförebyggande åtgärder för att minimera påverkan på växtplatser ska hanteras under planprocessen och framgå av genomförandebeskrivningen.

Rödlistade arter

Av planbeskrivningen framgår att de gång- och cykelvägar som planeras ska anpassad till förekommande naturvärden. Länsstyrelsen anser att det ska framgå av planhandlingens genomförandebeskrivning vilka anpassningar som avses. Länsstyrelsen anser att äldre träd av betydelse för förekommande rödlistade arter ska prioriteras vid planeringen av denna hänsyn. Vidare anser Länsstyrelsen att avverkade träd av betydelse för rödlistade ska tas tillvara genom placering i lämplig livsmiljö för den aktuella arten.

Invasiva arter

Av naturvärdesinventeringen framgår att det växer ett fåtal plantor av Jätteloka inom objekt 4. Arten finns upptagen på EU-förteckningen över invasiva främmande arter vilket innebär att det finns bestämmelser gällande hantering av arten för att hindra spridning. Vid hantering av jordmassor som kan innehålla frön behöver försiktighet vidtas.

Mer information finns på [Naturvårdsverkets webbplats](#).

Trafikverkets synpunkter

Länsstyrelsen anser att kommunen ska beakta Trafikverkets synpunkter bl.a. vad gäller åtgärder på det statliga nätet samt nya anslutningar till Kalle Blanks väg.

Åtgärder på det statliga vägnätet

Eftersom ombyggnaden av Kalle Blanks väg och korsningen väg 282/Kalle Blanks väg är en förutsättning för genomförandet av planförslaget, anser Trafikverket att plankartan bör förses med en bestämmelse som garanterar att vägåtgärderna är slutförda innan byggnation påbörjas inom planområdet, t.ex. genom villkorande av bygglov eller motsvarande.

Nya anslutningar till Kalle Blanks väg

Plankartan reglerar två nya anslutningar från Kalle Blanks väg till planerat bostadsområde. Planen beskriver också att koppling ska finnas från Kalle Blanks väg till skolområdet. Plankartan visar dock inte var denna anslutning ska placeras, utan området Skola tillåter utfart utmed hela den ca 100 meter långa kvartersmarkens gräns mot den allmänna vägen. Trafikverket vill här upplysa om att om plankartan inte reglerar var anslutningen ska placeras, krävs tillstånd enligt väglagen för ny utfart till allmän väg. Trafikverket kan då heller inte inom ramen för hanteringen av detaljplanen bedöma om anslutningen är lämplig eller inte. För att säkerställa att detaljplanen är genomförbar bör därför anslutningens läge regleras i plankartan.

De som medverkat i beslutet

Chef för Plan- och bostadsenheten Annika Israelsson har beslutat i detta ärende. Planhandläggare Katja Saranka har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också naturvårdshandläggare Emilia Wolfhagen, miljöskyddshandläggare Carl Hellström, antikvarie Linda Lindvall, handläggare miljöutredare Gunilla Lindgren samt handläggare klimatanpassning Karin Gustavsson medverkat.

Ärendet har hanterats med digital signering och har därför inga underskrifter.

Annika Israelsson

Katja Saranka

SÄNDLISTA

Trafikverket Region Öst, eskilstuna@trafikverket.se

Lantmäterimyndigheten Uppsala kommun, lantmaterimyndigheten@uppsala.se